

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4110-003-01/2014
R/14/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

R/14/004 – Korzystanie z dopłat z budżetu państwa na finansowanie uprawnień do ulgowych przejazdów osób korzystających z kolejowego i autobusowego publicznego transportu zbiorowego

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler

Jan Pierzyński, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91255 z dnia 5 listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana

Nadgoplańska Komunikacja Autobusowa¹, Grodztwo 40a, 88-153 Kruszwica

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Grzegorz Arent², właściciel NKA

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność kontrolowanej jednostki w badanym okresie⁴.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadniają:

- przestrzeganie przez przewoźnika wymagań niezbędnych do uzyskania dopłat do przewozów z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg w przewozach pasażerskich, w tym posiadanie zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów i licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego,
- prowadzenie ewidencji sprzedaży biletów ulgowych, stosowanie kas rejestrujących oraz oprogramowania umożliwiającego określenie kwoty dopłaty do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych,
- prawidłowe sporządzanie wniosków o przekazanie dopłat oraz ich rozliczenie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Struktura organizacyjna podmiotu i system kontroli

Opis stanu
faktycznego

Zadania w zakresie objętym kontrolą wykonywał jeden pracownik zatrudniony na stanowisku – pracownik biurowy- informatyk. W podmiocie nie funkcjonowała komórka odpowiedzialna za prowadzenie kontroli wewnętrznej. W okresie objętym kontrolą w NKA prowadzona była kontrola przez Urząd Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy w zakresie celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi otrzymanymi za poszczególne miesiące od września 2012 r. do czerwca 2013 r. przeznaczonymi na dofinansowanie ulgowych przejazdów osób korzystających z autobusowego transportu zbiorowego. W wyniku kontroli

¹ Zwana dalej „NKA” lub „Przewoźnikiem”.

² Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Lata 2013-2014 (I półrocze)

stwierdzono pobranie przez przewoźnika dopłat do biletów wystawionych na trasy, na które nie posiadał zezwoleń oraz w cenach wyższych niż wykazane w cennikach zgłoszonych organowi wydającemu zezwolenie. Łączna kwota dopłat pobranych w nadmiernej wysokości wyniosła 66,1 tys. zł i została zwrócona przez przewoźnika w dniu 13 maja 2014 r. na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (dalej: „Urząd Marszałkowski”).

(dowód: akta kontroli str. 4-14)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Przestrzeganie wymagań niezbędnych do uzyskania dopłat

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą NKA posiadała łącznie 21 zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, z tego 11 wydanych przez Burmistrza Kruszwicy, 3 przez Starostę Inowrocławskiego oraz 7 przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zezwolenia zostały wydane zgodnie z przepisami ustawy o transporcie drogowym, na właściwych drukach oraz przed podpisaniem z Urzędem Marszałkowskim umów o dopłaty. Wszystkie zezwolenia posiadały aktualną datę ważności.

(dowód: akta kontroli str. 15-28)

NKA posiadało aktualną⁵ licencję na wykonywanie krajowego transportu drogowego, wydaną przez Starostę Inowrocławskiego.

(dowód: akta kontroli str. 29)

Przy sprzedaży biletów przewoźnik stosował kasy rejestrujące typu EMAR lub DUO BUS, uwzględniające wszystkie rodzaje ulg. Łącznie przewoźnik posiadał 40 kas rejestrujących posiadających pozytywną opinię Ministra Finansów. W trakcie kontroli oględzinom poddano cztery kasy rejestrujące typu EMAR-105. Kasy posiadały w sposób trwały naniesione numery fabryczne przez producenta kas oraz numery ewidencyjne nadane przez naczelnika urzędu skarbowego w Inowrocławiu. Kasy te posiadały książki serwisowe umożliwiające dokonywanie w nich wpisów dotyczących m. in. konserwacji, przeglądu i naprawy. Według zapisów zawartych w książkach serwisowych, kasy posiadały aktualne przeglądy techniczne.

(dowód: akta kontroli str. 31-40)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Ewidencja sprzedaży biletów ulgowych

Opis stanu
faktycznego

Do ewidencjonowania sprzedanych biletów NKA wykorzystywała specjalistyczne oprogramowanie zakupione od zewnętrznej firmy informatycznej. W systemie istniała możliwość sprzedaży biletów normalnych oraz ulgowych (z ulgą ustawową). Oprogramowanie kas umożliwiało określenie kwoty dopłat do przewozów na podstawie biletów ulgowych, w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych

⁵ Licencja ważna do 20 maja 2052 r. (wydawana na okres nie dłuższy niż 50 lat).

oraz na dołączenie ulgi do zestawu ulg dostępnych. Do każdego sprzedanego biletu uwzględniającego ulgę przypisany był jej rodzaj. Dane ze wszystkich kas fiskalnych służyły do przygotowania różnych zestawień takich jak rentowność, obłożenie kursów lub linii, zestawienie dopłat do biletów ulgowych, wielkość obrotów itp.

Poza oprogramowaniem kas fiskalnych, NKA posiadała program PP-Bilety umożliwiające m in.:

- zarządzanie bazą przystanków,
- rejestrację rozliczeń sprzedaży biletów,
- przygotowanie wykazów dopłat do biletów ulgowych,
- dowolne definiowanie linii i kursów,
- przygotowanie danych do kas fiskalnych Emar,
- prezentację danych w postaci minutowych rozkładów jazdy.

W programie możliwe było dołączenie ulgi do zestawu ulg dostępnych, w zakładce BILETERKI, funkcja ULGI widoczne były wszystkie ulgi ustawowe. Ulga przypisywana była do biletów autobusowych poprzez zaznaczenie odpowiedniego parametru dla danego typu bileterki.

Ceny biletów ustalone zostały zgodnie z cennikiem opłat podanym do publicznej wiadomości pasażerów, a ujęte w ewidencji kwoty dopłat były zgodne z wynikającymi z zestawień raportów kas fiskalnych.

(dowód: akta kontroli str. 41-46)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Prawidłowość sporządzania wniosków o przekazanie dopłat i ich rozliczenie

Opis stanu
faktycznego

Zasady przekazywania przez samorząd województwa kujawsko-pomorskiego dopłat do ulgowych przejazdów autobusowych osób uprawnionych dla NKA, zostały określone w dwóch umowach⁶ podpisanych w latach 2013-2014. Na mocy zawartych w nich postanowień Przewoźnik zobowiązany był do składania co miesiąc (w terminie do 10 dnia następującego po miesiącu, którego rozliczenie dotyczy) w Urzędzie Marszałkowskim: wniosku o przekazanie dopłaty lub zbiorczego zestawienia dopłat- według wzoru określonego w umowie oraz zestawienia będącego wydrukiem raportu z programu komputerowego pod nazwą „Zestawienie dopłat do biletów ulgowych za okres od ... do .....”. Wszystkie wnioski złożone przez NKA w latach 2013-2014 (I półrocze), złożone zostały w wymaganym terminie, zgodnie ze wzorem określonym w umowie oraz zawierały wymagane załączniki.

(dowód: akta kontroli str. 49-78; 83-209; 218-276)

W okresie objętym kontrolą Przewoźnik otrzymał z Urzędu Marszałkowskiego dofinansowanie do ulgowych przejazdów autobusowych osób uprawnionych w kwocie ogółem 2.058,3 tys. zł, z tego 1.352,5 tys. zł w 2013 r. oraz 705,8 tys. zł w I półroczu 2014 r. Najwyższe dopłaty Przewoźnik otrzymał do biletów miesięcznych ulgowych – w kwocie 1.877,0 tys. zł, (91,2% otrzymanych dopłat ogółem), w tym dopłata do biletów miesięcznych z ulgą 49% wynosiła 1.613,0 tys. zł, co stanowiło 78,4% otrzymanych dopłat ogółem.

(dowód: akta kontroli str. 79; 287-289)

⁶ Umowa nr TD-I.3152.14.2013 z dnia 25 lutego 2013 r. oraz nr TD-I.3152.14.2014 z dnia 10 marca 2014 r. - określające zasady przekazywania dopłat odpowiednio w 2013 r. i 2014 r.

W okresie objętym kontrolą NKA zrealizowała dwie umowy⁷ cywilno-prawne zawarte z jednostką organizacyjną Gminy, Kruszwica tj. Zespołem Oświaty i Wychowania (dalej: „ZOiW”), na dowóz dzieci i młodzieży do szkół. NKA pobrała dotację w postaci dopłat do zakupionych przez ZOiW biletów miesięcznych w łącznej kwocie 969,7 tys. zł, z tego 601,8 tys. zł w 2013 r.⁸ oraz 367,9 tys. zł w I półroczu 2014 r. Szczegółowym badaniem objęto realizację umowy z ZOiW za rok szkolny 2013/2014. Bilety miesięczne sprzedawane były przez NKA na podstawie otrzymywanych co miesiąc przez poszczególne szkoły list uczniów. Kwoty za wystawione bilety były zgodne z obowiązującym cennikiem oraz na trasy, na które NKA posiadała zezwolenie.

(dowód: akta kontroli str. 277-286)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK⁹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Najwyższa Izba Kontroli odstępując od formułowania wniosków pokontrolnych, nie oczekuje przedstawienia przez Pana informacji, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

Bydgoszcz, dnia   lutego 2015 r.

Kontroler
Jan Pierzyński
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis

⁷ Umowa z dnia 28 sierpnia 2012 r. na rok szkolny 2012/2013 oraz umowa z dnia 10 lipca 2013 r. na rok szkolny 2013/2014.

⁸ Za miesiące styczeń-czerwiec oraz wrzesień-grudzień.

⁹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.